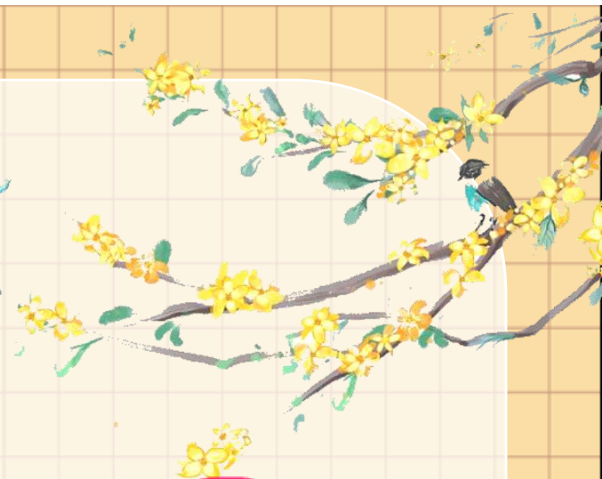

Luyện từ và câu

BIỆN PHÁP NHÂN HÓA

(Trang 78)

Yêu cầu cần đạt

* Năng lực đặc thù:

- **Nắm được khái niệm biện pháp nhân hóa và nhận biết được các vật, hiện tượng được nhân hóa, biện pháp nhân hóa.**
- **Nói và viết được câu văn sử dụng biện pháp nhân hóa.**

* Năng lực chung: năng lực ngôn ngữ, giao tiếp và hợp tác, giải quyết vấn đề sáng tạo.

* Phẩm chất: chăm chỉ, trách nhiệm.

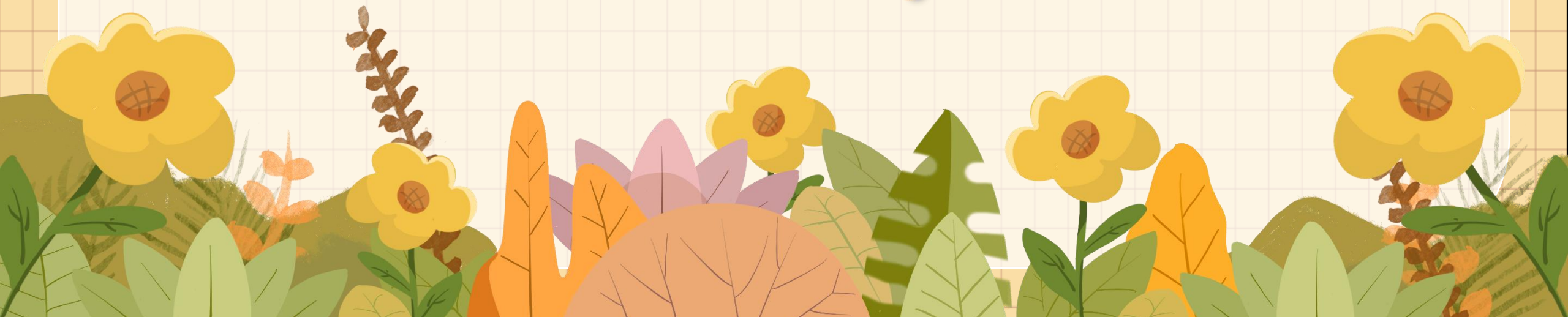

Khởi động

Khám phá

1. Mỗi từ in đậm trong đoạn văn dưới đây dùng để gọi con vật nào? Em có nhận xét gì về cách dùng những từ đó trong đoạn văn?

Mùa xuân, ngày nào cũng là ngày hội. Muôn loài vật trên đồng lũ lượt kéo nhau đi. Những **anh** chuồn ớt đỏ thắm như ngọn lửa. Những **cô** chuồn chuồn kim nhin ăn để thân hình mảnh dẻ, mắt to, mình nhỏ xíu, thướt tha bay lượn. Các **chú** bọ ngựa vung gươm tập múa võ trên những chiếc lá to. Các **ả** cánh cam diêm dúa, các **chị** cào cào xoè áo lụa đóm dáng,... Đạo mạo như **bác** giang, **bác** dế cũng vui vẻ dạo chơi trên bờ đầm.

(Theo Xuân Quỳnh)

1. Mỗi từ in đậm trong đoạn văn dưới đây dùng để gọi con vật:

Từ in đậm	Con vật
anh	Chuồn chuồn ớt
cô	Chuồn chuồn kim
chú	Bọ ngựa
ả	Cánh cam
chị	Cào cào
bác	Giang, dế

1. Em có nhận xét gì về cách dùng những từ đó trong đoạn văn?

- Tác dụng của các từ hô gọi trên làm cho các con vật trong đoạn văn trở nên sinh động, gần gũi với con người hơn.
- Đoạn văn viết về những con vật như nói về con người.

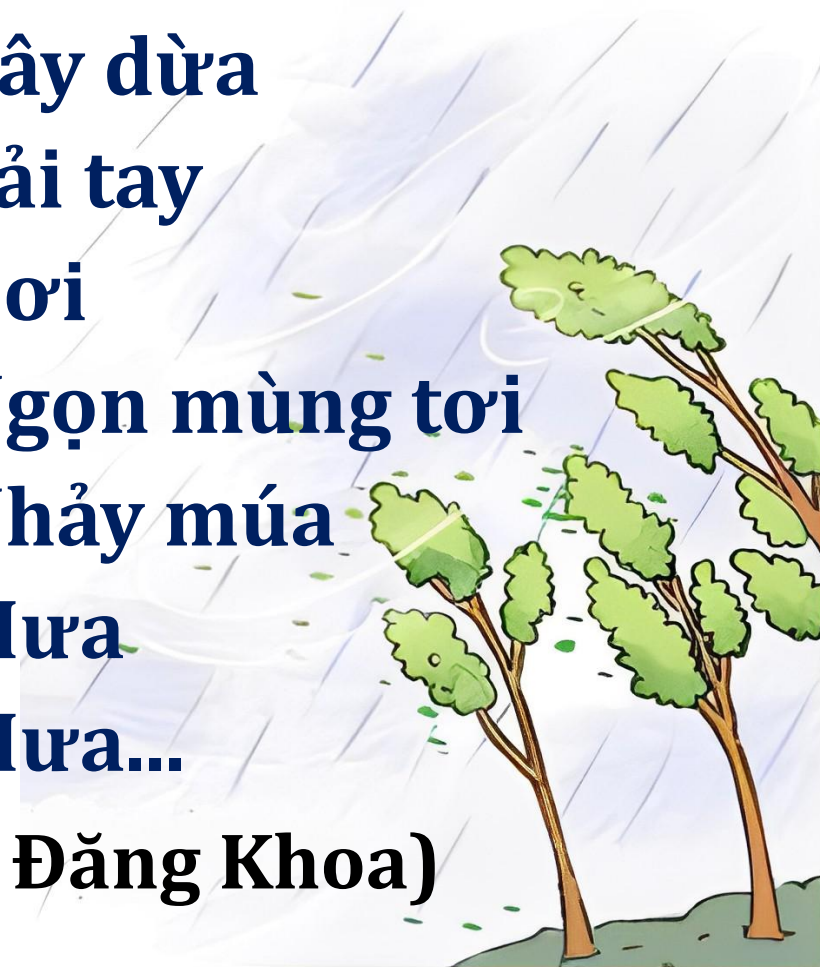
2. Tìm trong đoạn thơ dưới đây những từ ngữ chỉ hoạt động, đặc điểm của người được dùng để tả các vật hoặc hiện tượng tự nhiên.

Bụi tre
Tần ngần
Gõ tóc
Hàng bouri
Đu đưa
Bế lũ con
Đầu tròn
Trọc lóc

Chớp
Rạch ngang trời
Khô khốc
Sấm
Ghé xuống sân
Khánh khách
Cười

Cây dừa
Sải tay
Bơi
Ngọn mừng tươi
Nhảy múa
Mưa
Mưa...

(Trần Đăng Khoa)

2. Tìm trong đoạn thơ dưới đây những từ ngữ chỉ hoạt động, đặc điểm của người được dùng để tả các vật hoặc hiện tượng tự nhiên.

Bụi tre	tần ngần, gỡ tóc
Hàng bưởi	bế lũ con
Chớp	rạch ngang trời
Sấm	ghé xuống sân, khanh khách cười
Cây dừa	sải tay bơi
Ngọn mừng tươi	nhảy múa

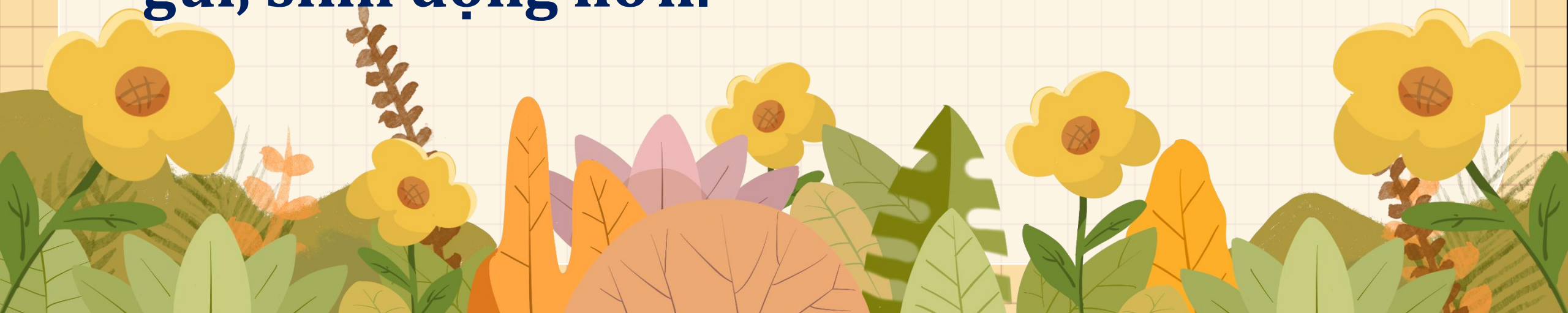
Gọi con vật, cây cối, đồ vật, hiện tượng tự nhiên,... bằng những từ ngữ vốn được dùng để gọi người.

Kể, tả con vật, cây cối, đồ vật, hiện tượng tự nhiên,... bằng những từ ngữ vốn được dùng để kể, tả người

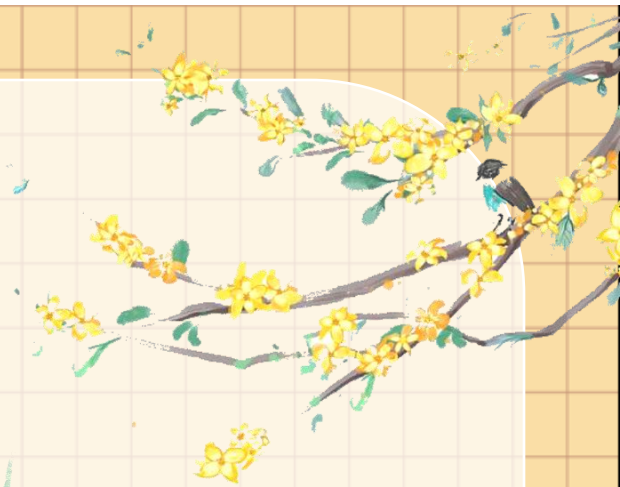
**BIỆN
PHÁP
NHÂN
HÓA**

Ghi nhớ

Nhân hóa là gọi hoặc kể, tả con vật, cây cối, đồ vật, hiện tượng tự nhiên,... bằng những từ ngữ vốn được dùng để gọi hoặc kể, tả người; làm cho chúng trở nên gần gũi, sinh động hơn.

Luyện tập

3. Trong đoạn thơ dưới đây, những vật và hiện tượng tự nhiên nào được nhân hoá? Chúng được nhân hoá bằng cách nào?

**Đồng làng vương chút heo may
Mầm cây tỉnh giấc, vườn đầy tiếng chim
Hạt mưa mãi miết trốn tìm
Cây đào trước cửa lim dim mắt cười
Quất gom từng giọt nắng rơi
Làm thành quả – trăm mặt trời vàng mơ...**

(Đỗ Quang Huân)

3. Trong đoạn thơ dưới đây, những vật và hiện tượng tự nhiên nào được nhân hoá là:

Đồng làng vương chút heo may
Mầm cây tỉnh giấc, vườn đầy tiếng chim
Hạt mưa mãi miết trốn tìm
Cây đào trước cửa lim dim mắt cười
Quất gom từng giọt nắng rơi
Làm thành quả – trăm mặt trời vàng mơ...

(Đỗ Quang Huân)

3. Chúng được nhân hoá bằng cách nào?

Mầm cây *tỉnh giấc*

Hạt mưa *mải miết trốn tìm*

Cây đào *lim dim mắt cười*

Quất *gom từng giọt nắng rơi*

Chúng được nhân hóa bằng cách **được tả bằng những từ ngữ vốn được dùng để tả con người.**

4. Đặt 1 – 2 câu về con vật hoặc cây cối, trong đó có sử dụng biện pháp nhân hoá.

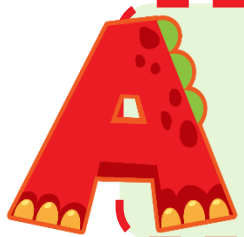
Ví dụ:

- **Nàng hoa mai thật là xinh đẹp!**
- **Cô gà mái mơ khoác lên mình một chiếc áo lông óng ả như tơ.**
- **Cậu bút chì ngày nào cũng cùng tôi tới trường.**

Vận dụng

Sự vật nào được nhân hóa trong câu:
“**Những chị lúa phất phơ bím tóc**”

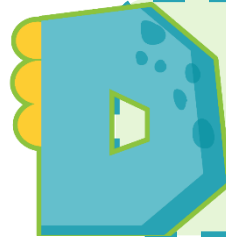
bím tóc

lúa

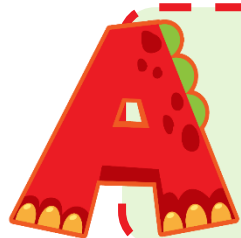
chị

phất phơ

Sự vật nào được nhân hóa trong câu:
“Anh gà trống vườn cổ gáy vang”

anh

cổ

gáy

gà trống

Sự vật trong câu được nhân hóa bằng cách nào?
“ Những cậu tre bá vai nhau thì thầm đứng học ”

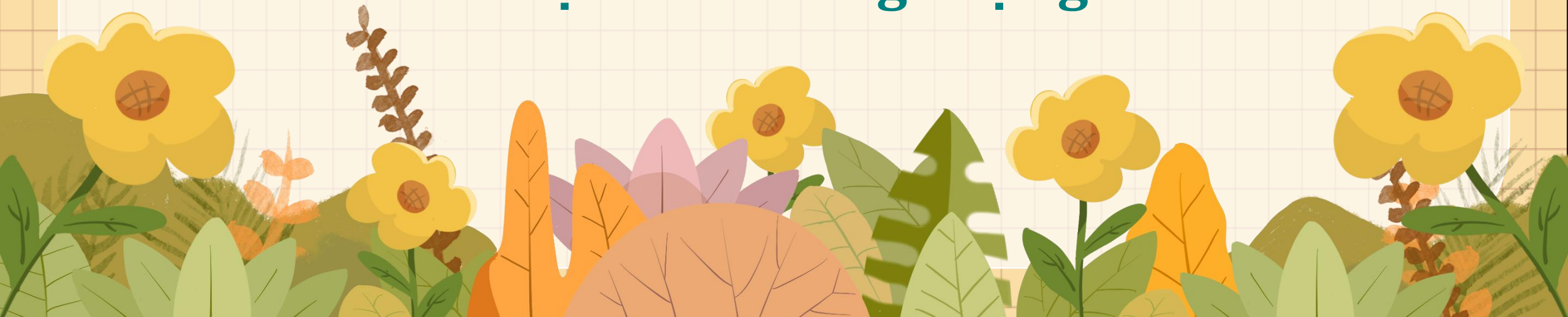
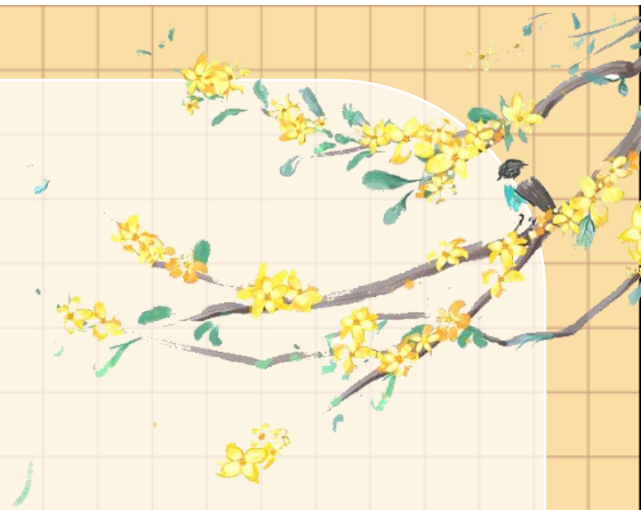
A Gọi vật bằng từ
để gọi người

B Tả vật bằng từ
để tả người

C Cả A và B

DẶN DÒ

- Ôn tập kiến thức đã học.
- Hoàn thành bài tập trong SBT.
- Đọc và chuẩn bị trước bài Viết: Tìm hiểu cách viết đoạn văn tưởng tượng.

Chúc em các
học tốt

